

(Ti p theo)

Chính quy n C ng S n Vi t Nam sau đ i h i VI (1986-1991)

Năm 1986, s suy ki t c a kinh t qu c n i, s cô l p v ngo i giao, s đe d a và gây h n th ng xuyên c a Trung Hoa cùng nh ng bi n chuy n trong tình hình th gi i nh t là c a n c đ an anh Liên Xô đã đ y C ng S n Vi t Nam vào m t b c ngo t quan tr ng trên con đ ng ti n lên xã h i ch nghĩa. Nh ng thay đ i c a Liên Xô v đ i n i cũng nh đ i ngo i đã t o nên m t c n kh ng ho ng ý th c h cho đ ng C ng S n Vi t Nam và gây hoang mang giao đ ng cho gi i lãnh đ o. Đang l thu c vào Liên Xô v t t c m i m t: chính tr , quân s , kinh t , ngo i giao... cho nên m t khi Liên Xô đã đ ra glasnov (c i m) và perestroika (tái c u trúc), C ng S n Vi t Nam không còn cách l a ch n nào khác cũng ph i đ ra chính sách “đ i m i”.

Nh ng nguyên nhân c a s “đ i m i t duy” v đ i n i cũng nh đ i ngo i c a C ng S n Vi t Nam đ c coi nh chính th c b t đ u t sau bài di n văn c a Gorbachev đ c t i Vladivostok (H i Sâm Uy) ngày 28 Tháng B y 1986, trong đó Liên Xô công b m t chính sách Á Châu và Thái Bình D ng m i mà m c tiêu ch y u là tái l p quan h ngo i giao bình th ng v i Trung Hoa. Đ đ t đ c m c đích đó, Gorbachev tuyên b s gi i quy t t t c “ba tr ng i” mà Trung Hoa đòi h i. Gorbachev còn nói thêm là “v n đ C m Pu Chia ph i đ c gi i quy t gi a Vi t Nam và Trung Qu c là hai n c xã h i ch nghĩa”.

S thay đ i chính sách c a Liên Xô đ t Vi t Nam vào m t tình tr ng b t ng và nguy hi m. Liên Xô là m t c ng qu c, h có th công khai nh ng b Trung Hoa và Hoa K mà không b m t uy th n c l n. H n n a, làm nh th , h còn đ c c m tình c a Hoa K và các n c Tây Âu, s n sàng đ c giúp đ đ gi i quy t đ c nh ng khó khăn kinh t . Trong khi đó, Vi t Nam là m t n c nh , l i đang là m t gánh n ng bòn rút tài nguyên đang ki t qu c a Liên Xô nên Liên Xô có th hy sinh Vi t Nam đ c u thân v i Trung Hoa, Hoa K và các n c Đông Nam Á. Tr c vi n n h b đ an anh Liên Xô b r i đ k t thân v i k thù c a mình là Trung Hoa, Vi t Nam b t bu c ph i thay đ i toàn di n chính sách đ i n i và đ i ngo i c a mình. Vì th , đ i h i đ ng l n th sáu vào cu i năm 1986 đã đánh đ u m t khúc quanh quan tr ng trong l ch s đ ng C ng S n Vi t Nam.

Sau m y tháng chu n b , đ i h i đ ng l n th sáu đ c tri u t p t ngày 15 đ n 18 Tháng M i i Hai 1986 g m có 1129 đ i bi u tham đ . Khách t i đ đ i h i này có Ligachev, nhân v t s 2

Sau Bức Màn Đỏ: hủu trệng chính trệ Việ Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

cả đệng Cệng Sệng Liệng Xô, Kaysone Phomvihane cả Ai Lao và Heng Samrin cả Cẩ Pu Chia cùng vài đệi đệi n các đệng Cệng Sệng Đệng Đệc, Cuba... Đệi hủi đệng kệ này để biệ u quyệ t chệ p thuệ n 124 y việ trung cệ đệng cùng 49 y việ đệ khuyệ t mà đệi hủi trung cệ đệng trệc để để a ra. Sau để hủi bệ u nhệ ng y việ Bệ Chính Trệ là nhệ ng ngệ i có quyệ n lệc nhệ t cả đệng và chính phệ . Tệ đệi hủi đệng, trệc ngày bệ u ra nhệ ng y việ Bệ Chính Trệ , Phệ m Hùng tuyên đệc bệc thệ xin rút lui cả bệ ba Trệng Chệng, Phệ m Vẩ Đệng và Lê Đệc Thệ . Cả ba ngệ i sau để đệc cệ làm “cệ vệ n tệ i cao”.

Bệ Chính Trệ mệi đệc bệ u cả đệng Cệng Sệng Việ Nam năm 1986 gệ m có:

1. Nguyệ n Vẩ Linh, tệ ng bí thệ . Tên thệ t là Nguyệ n Vẩ Cúc, bí danh Mệ i Cúc, sinh tệ i miệ n Bệc nhệ ng phệ n lệ n cuệ c đệi hoệ t đệng tệ i miệ n Nam. Tệ 1940, để nhệ u lệ n làm bí thệ thành y Sài Gòn. Trong chiệ n tranh Đệng Đệng II, tệ ng là phó bí thệ trung cệ c miệ n Nam, phệ tá cho Phệ m Hùng. Đệc vào trung cệ đệng năm 1960 và Bệ Chính Trệ năm 1976.

2. Phệ m Hùng: thay Phệ m Vẩ Đệng làm chệ tệ ch hủi đệng bệ trệng vào Tháng Sáu năm 1987 nhệ ng đệc có mệ y tháng thì bệ bệ nh chệ t vào Tháng Ba năm 1988. Phệ m Hùng sinh năm 1912 tệ i miệ n Nam và là y việ Bệ Chính Trệ duy nhệ t hoệ t đệng tệ i miệ n Nam trong chiệ n tranh Đệng Đệng II.

3. Vể Chí Công: tên thệ t là Vể Toàn, sau khi Trệng Chệng tệ chệ c năm Tháng Sáu, 1987, lên thay chệ c chệ tệ ch nhà nệ c. Tệ ng hoệ t đệng trong trung cệ c miệ n Nam, sau để là chính y quân khu V.

4. Đệ Mệ i: sinh năm 1917, thay Phệ m Hùng làm thệ tệ ng tệ Tháng Sáu năm 1988. Đệ Mệ i sau năm 1954 là bí thệ thành y Hủi Phệng, sau để tham gia cệ i tệ o công thệ ng nghiệ p miệ n Bệc. Năm 1976 là bệ trệng Bệ Xây Đệng, năm sau đệc cệ vào Nam, phệ trách “cệ i tệ o công thệ ng nghiệ p” đệ tệ p thệ hóa kinh tệ miệ n Nam.

5. Vể Vẩ Kệ t: Phó thệ tệ ng kiêm chệ tệ ch y ban Kệ Hoệ ch Nhà Nệ c. Vể Vẩ Kệ t, sinh năm 1922, sinh trệng và hoệ t đệng y miệ n Nam, đệc cệ làm y việ trung cệ đệng cùng vể i Nguyệ n Vẩ Linh năm 1960. Năm 1976, Kệ t đệc thắng lên làm y việ đệ khuyệ t Bệ Chính Trệ trung cệ đệng và thay Nguyệ n Vẩ Linh làm bí thệ thành y Sài Gòn. Vể Vẩ Kệ t đệc coi nhệ mệ t ngệ i cệ i mệ , thệ c đệng, cệ vể cho đệi mệ i kinh tệ , và tệ n quyệ n quệ n lý cho

Sau Bức Màn Đám: hủu trường chính trủ Viủt Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

các đũa phường. Sau khi Phỏm Hùng mỏt, Võ Văn Kiủt đườc cỏ lên thay nhường vài tháng sau thì bườ đường gỏt ra đũa cho Đủ Mườ i lên thay.

6. Lê Đủc Anh: tườ thườ 12 lên hàng thườ sáu. Tường tham mườu trường quỏn đũa thay Lê Trường Tườn năm 1986 rườ i thay Văn Tiườn Dủng làm bườ trường quỏc phòng năm 1987. Tường làm cai thườ đườn đũa n cao su. Trong chiườn tranh Đông Dường II, hoỏt đường ở vùng Đường Bường Sông Cườu Long. Sau 1975 làm tườ lườnh quỏn khu IX. Khi Trườn Văn Trà bườ mỏt chườc trườc năm 1979, Lê Đủc Anh đườc cỏ lên thay làm tườ lườnh quỏn khu VII, mỏt quỏn khu quan trường hườn, đũa tườ đó chườ huy công cuỏc đánh chiườm Cỏm Pu Chia. Nhườ thân cỏn vườ i Lê Đủc Thườ ở Cỏm Pu Chia, Lê Đủc Anh đườc cỏt nhườc vào Bủ Chính Trườ năm 1982.

7. Nguyườn Đủc Tâm: lên thay Lê Đủc Thườ làm trường ban tườ chườc trung đường. Tường là bí thườ tườnh Quường Ninh, sau đó làm phó ban tườ chườc cho Lê Đủc Thườ trong nhiườu năm.

8. Nguyườn Cườ Thườ ch, bườ trường ngoườ i giao, tên thườ t là Phỏm Văn Thườ đường, sinh quỏn Nam Đườnh, ở y viờn đườ khuyỏt Bủ Chính Trườ tườ năm 1982.

9. Đường Sĩ Nguyờn: tên thườ t Nguyườn Sĩ Đường, trong chiườn tranh Đông Dường II phườ trách bườ o vườ đường mòn Hườ Chí Minh rườ i sau đó làm bườ trường Bủ Giao Thông Vườn Tườ i.

10. Trườn Xuân Bỏch: kiờm nhiườm trường ban đũa i ngoườ i trung đường.

11. Nguyườn Thanh Bườnh: tường là cườc trường cườc hườu cỏn sau đó làm bườ trường nườ i thường rườ i bí thườ thành ở y Hà Nườ i, đườc nâng đũa vì là cháu rườ cỏ a Lê Đủc Thườ.

12. Đỏn Khuờ: cườu tườ lườnh Quỏn Khu V, năm 1987, đườc cỏ thay Lê Đủc Anh làm tường tham mườu trường quỏn đũa, đườc thỏng đũa i tường năm 1990. Tườ i 1991 thay Lê Đủc Anh làm bườ trường quỏc phòng.

13. Mai Chí Thườ, em cỏ a Lê Đủc Thườ. Tường hoỏt đường ở miườn Nam. Sau 1975, có lúc làm chườ

tủch ủy Ban Nhân Dân thành phố HCM, kiêm nhiủm luôn vủn đủ an ninh toàn miủn Nam. Trủc khi vào Bủ Chính Trủ, là bí thủ thành ủy thành phố HCM. Sau đó, năm 1987 đủc củ làm bủ trủng Bủ Nủi Vủ (1).

Mủt ủy viên đủ khuyủt là Đào Duy Tủng. Trủc đó, năm 1977, Tủng là ủng biên ủp Ủp Chí Củng Sủn ủi năm 1982, đủi qua làm giám đủc Viủt Ủn Xủ, sau đó đủc củ làm trủng ban tuyên huủn đủng. Ủi năm 1988, Đào Duy Tủng đủc thăng làm ủy viên thủc thủ Bủ Chính Trủ. Là mủt ngủi tham vủng, mủy năm sau Tủng mủu toan tranh chủc ủng bí thủ nhủng thủt bủi.

Trong thành phố n của Bủ Chính Trủ, chủ có Trủn Xuân Bách là củ tủ tủng củ p ủn nhủt, bủng lòng củ p nhủn đủ nguyên đủ đủng. Trủn Xuân Bách tên thủt là Vũ Thiủn Tuủn, sinh ủi Nam Đủnh năm 1924, ủng làm bí thủ tủnh ủy ủi nhiủu tủnh ủi miủn Bủc. Năm 1981, khi Lê Đủc Thủ vủ nủc sủa soủn đủi hủi đủng, Trủn Xuân Bách đủc củ lên thay làm trủng đủn B68 phố trách cai trủ Củm Pu Chia. Năm 1985, ông vủ nủc, làm chủnh văn phòng ban bí thủ trung ủng đủng trủc khi đủc củ làm ủy viên Bủ Chính Trủ. Theo ông, “đủi mủi kinh ủ phủi đủi đủi vủi đủi mủi chính trủ. Phủi đủi bủng hai chủn, không thủ đủi khủp khiủng bủng mủt chủn” (2). Ngoài ra, còn củ ba ủy viên Nguyủn Văn Linh, Vũ Văn Kiủt và Nguyủn Củ Thủ ch ủng đủi củi mủ, sủ còn ủi phủn ủn là nhủng củ củ hủi. Đủ đủc khuyủn đủ và rủn lủyủn đủ trủ thành đủng viên Củng Sủn, hủ không thủ nào mủt sủm mủt chiủu củ p nhủn nhủng sai ủm hay yủ kém của củ nghĩa đó. Ngoài ra, mủt khi trủ thành đủng viên, hủ và gia đủnh đủ đủc bủc vào mủt giai củ p mủi, đủc hủng đủc quyủn đủc ủi không nhủng cho đủn mủn đủi của mình mà còn của đủi con, đủi cháu. Cho nên nủu củ sủ sủa đủi, sủ sủa đủi này củng chủ miủn củng và nủa vủi. Hủn thủ nủa, vủi ủnh hủng của Lê Đủc Thủ, mủt sủ nhủng ngủi củng sủn thủ củu vủn đủc củ vào Bủ Chính Trủ nhủ Nguyủn Đủc Tâm, Mai Chí Thủ, Đào Duy Tủng, Lê Đủc Anh... Giủa hai ủy viên củi mủ ủ miủn Nam là Nguyủn Văn Linh và Vũ Văn Kiủt củng củ bủt hủa. Nguyủn Văn Linh thủủng hay ủ cáo Phan Thanh Nam, ủng giám đủc củng ty quủc doanh Tradico tham nhủng và là con rủi của Vũ Văn Kiủt(3). Ủi thủ, sủ đủi mủi của Củng Sủn Viủt Nam đủ không đủc thủc hiủn mủt củch trủt đủ. Hai năm sau, vủi sủ tan vủ của khủi Củng Sủn Đủng Âu và vủ sinh viên bủu ủnh ủ Thiên An Mủn, đủ sủ đủng viên ủ củ p nhủ đủn củ p ủnh đủo, củ củ Nguyủn Văn Linh, củm thủy nguy củ đủng bủ tan rủ, đủng viên sủ bủ mủt hủt ủu quyủn nên đủ trủ ủi áp đủng chính củch củng rủn và đủn áp vủ chính trủ, nhủng vủn phủi ủp ủc củi mủ hủn vủ kinh ủ vì nhủ vủy mà đủi sủng của nhân dân và nhủt là của chính hủ đủ khủ hủn. Hủ gủi củch củch đó là “kinh ủ thủ trủng theo đủnh hủng xủ hủi củ nghĩa”. Củch củch này không còn đủc hủc ủp ủ đủng minh Liủn Xô nủa mà đủ rủp khủn theo đủng ủi củi củ của “kủ thủ lâu đủi và nguy hiủm” củ là Trung Hoa. Kủ ủ 1986, Củng Sủn Viủt Nam đủ củ gủng đủ mủi củch, củ củ nhủng đủt đủi, đủ củu thủn vủi Trung Hoa.

Ngủi may mủn nhủt trong đủi hủi đủng ủn này là Lê Đủc Anh. Đủc bủt ngủ lên củc bủ trủng quủc phòng sau khi Hoàng Văn Thủi và Lê Trủng Ủn chủt mủt củch đủt ngủt, Lê Đủc Anh đủ làm ủi lý ủch. Trong lý ủch củ, năm 1976, Lê Đủc Anh khai thành phố n bủn thủn là

Sau Bức Màn Đám: hủu trường chính trủ Viủt Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

viên chủc và vào đường tủ Tháng Bủy năm 1945, nhường khi lên bủ trường Bủ Quủc Phòng, Lê Đủc Anh khai bủn thân là công nhân và vào đường tủ năm 1938. Nhường đường viên Củng Sủn lâu năm nhủ Phủm Văn Xô (tường là xủ y Nam Bủ), Đường Văn Củng, Năm Thi (chủ nhiủm hủu củn củc R) đủu biủt rủ lý lủch của Lê Đủc Anh và đủ báo cáo vủi Nguyủn Đủc Tâm, vủ trường vủ tủ chủc. Hủn mủủi năm sau, sau khi đủ mủt chủc và đủủc hủi vủ viủc này, Nguyủn Đủc Tâm trủ lủi là năm 1986, đủ có báo cáo vủi Lê Đủc Thủ, nhường Lê Đủc Thủ nủi là nủn xủp lủi. Sau đủ, Nguyủn Văn Linh cũng đủủc báo cáo, nhường “không có ý kiủn”. Đủn thủi Đủ Mủủi thì Lê Đủc Anh đủ đủc làm chủ tủch nủủc nủn bủ qua luôn. Mủy năm sau, trong nhường đủi hủi đường VIII, IX và X, đủu có thủ tủ cáo Lê Đủc Anh khai man lý lủch nhường nhường lúc sau này, thủ lủc của Lê Đủc Anh đủ rủt mủnh nủi vủ luôn luôn đủủc “khoanh lủi” (4).

Ngoài nhường ủy viên Bủ Chính Trủ phủ trách quyủt đủnh đủủng lủi chính sách của quủc gia, nhường ủy viên trung ủủng đủng còn bủu ra mủt ban bí thủ đủ phủ trách đủu hành nủi bủ đủng. Ban bí thủ này ngoài bủn ủy viên Bủ Chính Trủ là Nguyủn Văn Linh, Nguyủn Đủc Tâm, Trủn Xuân Bách, Đủ Duy Tủng còn có:

- Trủn Kiên, tên thủt Nguyủn Tuủn Tài tường là bí thủ các tủnh Hủi Phòng, Gia Lai, Đủc Lủc và Nghĩa Bình. Tủ 1979 đủn 1981 là bủ trường Bủ Lâm Nghiủp. Tủi 1982, đủủc đủ củ vào ban bí thủ và chủ nhiủm ban kiủm tra trung ủủng đủng.

- Lê Phủủc Thủ: trường ban nông nghiủp đủng.

- Nguyủn Quyủt: trung tủủng, tường là tủ lủnh đủc khu Thủ Đủ và quân khu III. Năm 1986 là phó chủ nhiủm Tủng Củc Chính Trủ. Mủy tháng sau, thay Chu Huy Mủn làm tủng củc trường.

- Đủm Quang Trung, gủc ngủủi Tủy, năm 1979 là thiủu tủủng tủ lủnh quân khu I thay Chu Văn Tủn sau khi Chu Văn Tủn bủ thanh trường, năm 1982 đủủc thủng trung tủủng rủi phó chủ tủch Quủc Hủi.

- Vũ Oanh: trủủc 1975, hủt đủng tuyên vủn ủ miủn Nam, tường phủ tá cho Lê Đủc Thủ và Trủn Xuân Bách trong đủn B 68 ủ Củm Pu Chia. Năm 1991 đủủc đủ củ vào Bủ Chính Trủ.

Sau Bức Màn Đập: hủu trờng chính trờ Việ t Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

- Nguyễ n Khánh, chánh văn phòng trung ờng đờng thay Trờ n Xuân Bách, Nguyễ n Khánh là ngườ i phỏ trách đờa thỏ khuyễ n đờ tỏ chỏ c cờ a Lê Đờ c Thỏ cho Trờ ờng Chinh và Phỏ m Văn Đờ ng. Năm 1987, ra làm phó thỏ tờ ờng kiêm tờ ng thỏ ký Hỏ i đờ ng bỏ trờ ờng.

- Trờ n Quyễ t: trung tờ ờng công an, tờ ng là thỏ trờ ờng Bỏ Nỏ i Vỏ .

- Trờ n Quỏ c Hỏ ờng, năm 1982 ỏ trong ban thỏ ờng vỏ đờ ng ỏ y thành phỏ HCM. Năm 1983 đờ i sang làm phó bí thỏ thành ỏ y Hà Nỏ i. 1986 làm tờ ng cỏ c trờ ờng Tờ ng cỏ c Du ỏ ch. Cùng vỏ i Mai Chí Thỏ , Trờ n Quỏ c Hỏ ờng là ngườ i ra ỏ nh phá bỏ nghĩa trang Mỏ c Đờ nh Chi ỏ Sài Gòn.

- Phỏ m Thỏ Duyễ t: ngườ i tỏ nh Thái Bình, tờ ng là phó rỏ i chỏ tỏ ch công đờn, sau này cũng đờ c vào Bỏ Chính Trỏ .

Sau khi Nguyễ n Văn Linh lên làm Tờ ng bí thỏ , Trờ n Đờ ỏ i đờ c tái bỏ nhiễ m làm trờ ờng ban Văn nghỏ trung ờng đờng, nhỏ ng khi làn sóng đờ i mỏ i văn hó a bỏ t đờ u nỏ i lên, ỏ nh hỏ ờng đờ n uy quyễ n tuyễ t đờ i cỏ a đờ ng thì nhỏ ng đờ ng viên cao cỏ p bỏ giao đờ ng, Bỏ Chính Trỏ sát nhỏ p ban này vào Ban Tỏ Tỏ ờng Văn Hỏ a do Trờ n Trờ ng Tân làm trờ ờng ban. Tỏ i 1988, sau khi Nguyễ n Văn Linh thay đờ i đờ ờng ỏ i, Trờ n Đờ ỏ i bỏ mỏ t chỏ c và sau đó, bỏ khai trỏ ra khỏ i đờ ng, cùng lúc vỏ i nhà văn Nguyễn Ngỏ c, bí thỏ đờ ng đờn cỏ a Hỏ i Nhà Văn cũng bỏ mỏ t chỏ c vì trong bỏ n “Đờ Đờ n” đờ c ỏ Hỏ i Nhà Văn đã việ t câu “ngườ i việ t vỏ n cỏ việ t mà không thỏ t tin ỏ nhỏ ng đờ u mình việ t ra”.

Việ c “đờ i mỏ i tỏ duy” đờ u tiên cỏ a đờ i hỏ i đờ ng ỏ n thỏ sáu là quyễ t đờ nh bỏ câu “Trung Hoa là kỏ thù trỏ c tiỏ p và nguy hiễ m nhỏ t” trong ỏ i mỏ đờ u đờ u ỏ đờ ng, đánh đờ u mỏ t sỏ thay đờ i quan trỏ ng trong đờ ờng ỏ i đờ i ngoỏ i.

Vài ngày sau đờ i hỏ i đờ ng, vào Tháng Giêng năm 1987, Ban Chỏ p hành Trung ờng đờ ng ỏ i hỏ p hỏ i nghỏ và đờ cỏ nhỏ n viên chính phỏ . Lỏ n này, Võ Chí Công đờ c cỏ làm chỏ tỏ ch nhà nỏ c, Phỏ m Hùng đờ c cỏ làm chỏ tỏ ch hỏ i đờ ng bỏ trờ ờng thay Phỏ m Văn Đờ ng. Nỏ i các cỏ a Phỏ m Hùng gỏ m có 32 bỏ trờ ờng, trong đó nhỏ ng bỏ trờ ờng chính gỏ m có:

- Phó chỏ tỏ ch kiêm tờ ng thỏ ký Hỏ i Đờ ng Bỏ Trờ ờng: Nguyễ n Khánh.

Sau Bức Màn Đám: hủu trộm ng chính trộm Việ t Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

- Phó chủ tịch HĐBT kiêm bộ trưởng ngoại giao: Đoàn Duy Thành. Đoàn Duy Thành trước đây là thành viên Hội Phòng, sau này làm chủ tịch phòng thông tin mại. Năm 2006 viết cuốn hồi ký “Làm Ngoại giao Là Khó, Làm Ngoại giao Xã Hội Chủ Nghĩa Càng Khó Hơn” mà mục đích chính là để trích dẫn Mối, người đã chèn ép con đường tin cậy của ông. Trong cuốn sách, Đoàn Duy Thành cũng kể lại là ông ta là người được Lê Duẩn cử đi xét duyệt cho làm thông tin bí mật. Cuốn sách bộ ngoại giao người trong phe bô lão trích và giám đốc nhà xuất bản báo Thông Tin Văn Hóa khi nào trách.

- Bộ trưởng quốc phòng: Lê Đức Anh.

- Bộ trưởng ngoại giao: Nguyễn Cơ Thạch.

- Bộ trưởng nội vụ: Mai Chí Thọ.

- Chủ nhiệm ủy ban Khoa học nhà nước: Võ Văn Kiệt, phó tá là Đỗ Ngọc Xuân.

- Chủ nhiệm ủy ban hợp tác kinh tế văn hóa với Ai Lao và Căm Pu Chia: Đặng Thị (5).

- Chủ nhiệm ủy ban Văn tế giá Nhà nước: Phạm Văn Tịch.

- Bộ trưởng Tài chính: Hoàng Quy.

- Tổng giám đốc Ngân hàng Nhà nước: Lê Minh Châu.

- Bộ trưởng Văn tế: Hoàng Đức Nghi.

Sau Bức Màn Đập: hủu trủng chính trủ Viủt Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

- Bủ trủng Xây dủng: Phan Ngủc Tủng.

- Bủ trủng Giao thông Vủn tủi: Bủi Danh Lủu.

- Bủ trủng Công nghiủp nhủ: Vủ Tuủn.

- Bủ trủng Văn hóa: Trủn Văn Phác.

- Bủ trủng Thông tin: Trủn Hoàn (tủng là trủng ty văn hóa ủ Huủ sau 1975, tác giủ bài Sủn Nủ Ca).

- Bủ trủng Tủ pháp: Phan Hiủn, tủng là thủ trủng Ngoủi giao.

- Bủ trủng Y tủ: Đủng Hủi Xuân (vài năm sau, Đủng Hủi Xuân bủ tủ nủn máy bay khi sang Vủng Các hủp mủt hủi nghủ vủ y tủ).

- Đủn Khuê đủc củ thay Lê Đủc Anh làm tủng tham mủu trủng quân đủi.

- Nguyủn Quyủt thay Chu Huy Mủn làm chủ nhiủm tủng củc Chính trủ.

Tháng Tủ năm 1987, Viủt Nam cho bủu củ Quủc Hủi khóa 8 và sau khi Trủn Đủ tủ chủi, Nguyủn Đủc Tâm, trủng ban tủ chủc đủng xủp đủt cho Lê Quang Đủo làm chủ tủch. Kủ bủu củ này, ngoài các cán bủ đủc chủ đủnh, đủng Củng Sủn còn cho vào quủc hủi mủt sủ nhủ nhủng nhân vủt củ hủi không phủi đủng viủn nhủ Phan Khủc Tủ, Thích Minh Chủu, Lý Chách Trung, Nguyủn Xuân Oánh, bà Ngủ Bá Thành... Bủc Sĩ Đủng Quủnh Hoa đủc mủi ủng củ nhủng tủ chủi. Sau năm 1975, dù đã đủc củ làm thủ trủng Y tủ, bà đã nhiủu lủn, kủ củ khi gủp Phủm

Văn Đng, xin ra kh i đng nhng ch đ c ch p thu n năm 1979 v i đi u ki n là vi c ra kh i đng c a bà ch đ c ti t l 10 năm sau. Sau này, khi đ c h i v bi n c l ch s nào trng đ i nh t trong 50 năm qua, bà tr l i là s s p đ c a b c tng Bá Linh, vì bi n c đó đã ch m đ t m t “đ i o tng”. Ngoài bà Đng Qu nh Hoa, nhng ng i thu c M t Tr n Gi i Phóng Mi n Nam cũ nh Nguy n H u Th , Hu nh T n Phát, Nguy n Th Đ nh... đ c s p x p cho làm phó ch tch nhà n c. Ch c v này ch có h danh, dành cho nhng ng i s p b lo i. Bà Hoa đã tng nói thng v i Nguy n H u Th là h ch là “hình n m, m t n hay vài món trang s c r ti n” c a ch đ .

Trong nhng năm đ u c a chính sách đ i m i, Cng S n Vi t Nam v n ch có m t ch đ a duy nh t là Cng S n Liên Xô. Sau khi đã s p x p xong n i các, ngày 17 Tháng Năm 1987, đ n l t Nguy n Văn Linh bay sang Liên Xô đ g p Gorbachev. Gorbachev v ch rõ cho Nguy n Văn Linh nhng kinh nghi p v s trì tr c a kinh t xã h i ch nghã, s c n thi t ph i giao thng v i nhng n c t b n và khuy n cáo Vi t Nam nên gi i quy t v n đ Căm Pu Chia s m ng h u hòa hoãn đ c v i Trung Hoa. Vì th , sau khi t Liên Xô tr v , ngày 23 Tháng Năm 1987, Nguy n Văn Linh đã vi t ngay m t lo t bài “Nhng vi c c n làm ngay” đng trên báo Nhân Dân hô hào “đ i m i t duy” và ngày 26 Tháng Năm 1987, Linh h p B Chính Tr thông báo v nhng khuy n cáo c a Liên Xô (6). Trong th i gian đó, trong b c đ u l y lòng Trung Hoa, B Ngo i Giao đã làm t trình lên B Chính Tr xin b câu nói “Trung Qu c là k thù tr c ti p và nguy hi m nh t” trong l i m đ u c a Hi n pháp.

Sau phái đoàn c a đng Cng S n Vi t Nam do Nguy n Văn Linh hng đ n sang g p Gorbachev, nhng phái đoàn chính ph và quân đ i cũng l n l t bay sang Liên Xô đ h c kinh nghi m và xin ý ki n. Phái đoàn chính ph do Ph m Hùng hng đ n sang M c t Khoa vào ngày 12 Tháng Sáu 1987 và phái đoàn quân đ i do Nguy n Quy t, ch nhi m tng c c Chính tr , sang ngày 19 Tháng Sáu 1987. Trong kho ng th i gian ng n ng i sau đ i h i VI, Vi t Nam l i h c t p khuôn m u c a Liên Xô đ th c hi n s thay đ i.

T Liên Xô v , Nguy n Văn Linh b t đ u thi hành hàng lo t nhng bi n pháp “đ i m i”. Tr c h t v kinh t , đ c th y rõ b n ch t thi u năng đng và s trì tr c a n n kinh t Liên Xô, đ c thông báo v k t qu th m h i c a nó sau h n sáu ch c năm xây đng xã h i ch nghã, và đ c chng ki n s phát tri n kinh t nh y v t c a nhng n c lân bang, Cng S n Vi t Nam đành ch p nh n s th t b i c a h thng kinh t t p trung và b t đ u đ a ra nhng phng cách s a đ i l i. Dù cho nhng bi n pháp t nhân hóa và t n quy n kinh t nh v y đi ng c l i v i giáo đi u Mác xít, h v n mu n gi u quy n đ c tôn c a Đng đ g i chính sách kinh t c a h là “kinh t th trng theo đnh hng xã h i ch nghã”. Nhng bi n pháp c i m kinh t đ c đ a ra g m có:

Sau Bức Màn Đập: hủu trỏng chính trủ Viủt Nam sau 1975 (3)

Tác Giả: Hoàng Dung

Thứ Ba, 05 Tháng 5 Năm 2009 07:42

- Giủi trủ viủc tủp thủ hóa nông nghiủp.
- Đủ cho nhủng công ty quủc doanh đủc đủc lủp hủn.
- Bủi bủ nhủng trủ m thuủ quan tủ đủa phủng này sang đủa phủng khác.
- Hoàn chủnh lủi Luủt đủu tủ đủ các công ty ngoủi quủc đủ dủng đem vủn vào Viủt Nam đủu tủ.
- Bủi bủ đủc quyủn của Nhà nủc trong viủc buôn bán vủi nủc ngoủi.
- Cho phép các công ty tủ nhân thuê dùng mủi nhân công trủ xuủng.
- Giủi thủ bủt nhủng củ quan và bủ máy hành chủnh hoủ ch đủnh kủ hoủ ch kinh tủ trung ủng.
- Bủt đủ 15 % nhân viủn nhà nủc.
- Trủ lủi mủt sủ nhủng xí nghiủp ủ miủn Nam đủ bủ nhà nủc tủ ch thu sau 1975.
- Bủi bủ chủ đủ “bao củp”, theo đó công nhân viủn ngoủi lủng bủng, tùy theo chủc vủ mà đủc lủnh mủt sủ nhu yủu phủm (nhủ gủo, đủng, thủt, thuủc lá...) nhủt đủnh.

Nhủ nhủng biủn pháp đủi mủi, trong vủng 2, 3 năm sau, nủn kinh tủ của Viủt Nam bủt đủu hủi phủc và phát triủn. Nông dân không còn bủ bó buủc lao đủng trong tủp thủ đủ gia tủng sủn xuủt cho nủn mủy năm sau, Viủt Nam đủ bủt đủu xuủt củng lủa gủo. Nhủng củ xủng kủ nghủ nhủ sủn xuủt hàng tiêu dùng cũng bủc phát. Nhủ vủ trí thiên nhiên thuủn lủi, dân trí cao, nhân công đủc tiủng là củn củ siủng nủng nủn dù có phủn nào bủ gủ bó do củm vủn, nhủng nhủ nhà đủu tủ

ngườ i quố c bắ t đầ u đầ tiế n vào đầ u tấ . Ngoài ra, nhữ ng giồ ng đầ u hầ a ngoài khồ i đã khai thác đầ c đầ ng thồ i vồ i nhu cầ u vồ đầ u hầ a trên thồ giồ i tăng lên nhanh chóng. Thêm vào đó, tiế n bắ c cầ a ngườ i Việ t hầ i ngườ i gồ i vồ mầ i năm hang tấ Mồ kim đã giúp cho kinh tồ cầ a Việ t Nam kồ tấ 1991 đã phát triế n đầ u đầ n tấ 6 đầ n 8% mầ i năm trong liên tiế p 6, 7 năm.

Tuy nông nghiề p và nhữ ng xí nghiề p tồ doanh đã đóng góp lầ n lao cho việ c hầ i phồ c kinh tồ , chính quyề n Cồ ng sồ n lúc nào cũng nhồ mồ u tiên cho việ c phát triế n nhữ ng công ty quố c doanh, dù trong khoồ ng 6,000 công ty quố c doanh này, đa sồ bầ lồ vồ n. Do việ c phát triế n nồ n kinh tồ thồ trồ ng, mầ t sồ luồ t lồ kinh doanh cầ n đầ t ra. Tuy đầ i hầ i VI cầ a đầ ng Cồ ng sồ n bắ t đầ u nhồ n mồ nh đầ n quan niề m “nhà nồ c pháp quyề n” đầ đầ u hành kinh tồ theo luồ t pháp, nhữ ng đầ i hầ i cũng vồ n xác nhồ n lồ i cái “pháp chồ xã hầ i chồ nghĩa” có nghĩa “đầ ng lãnh đầ o, nhà nồ c quồ n lý, nhân dân làm chồ” nhồ m bồ o vồ quyề n lồ i cầ a Đầ ng. Trồ c năm 1986, trong 8914 vắ n kíề n luồ t pháp, chồ có 62 đầ o luồ t là do Quố c Hầ i biồ u quyồ t, sồ còn lồ i hoồ c là chồ thồ , hoồ c thông tồ , hoồ c nghồ quyồ t do Đầ ng hay chính phồ đầ a ra. Hồ giồ i thích luồ t pháp cầ a hồ nhồ sau:

“Luồ t pháp cầ a chúng ta khác vồ i luồ t pháp tồ sồ n. Luồ t cầ a chúng ta nhồ m phát triế n đầ t nồ c chúng ta theo đầ nh hồ ng xã hầ i chồ nghĩa, trong khi luồ t cầ a các quố c gia tồ sồ n là nhồ m bồ o vồ cho bầ n tồ bầ n”.

Do sồ mồ hồ cầ a luồ t lồ , nồ u có tranh chồ p giồ a xí nghiề p tồ nhân và nhà nồ c, chồ c chồ n phía nhà nồ c sồ thồ ng. Ngoài ra, nồ u mầ t xí nghiề p tồ nhân có làm mầ t lòng hay dám cầ nh tranh vồ i mầ t công ty nhà nồ c, hồ không nhữ ng có thồ bầ truy tồ vồ nhữ ng vi phồ m kinh tồ mà còn có thồ bầ suy điề n sang thành tồ i chính trồ , phá hoồ i quố c gia. Đầ chồ c ă n, thồ ng là nhữ ng công ty tồ nhân phồ i đầ a đầ m vào mầ t vài cán bầ cao cầ p nào đó làm “ồ dù”. Tồ đó tham nhữ ng nồ y sinh. Hồ thồ ng cho vay tiề n ngân hàng cũng thồ . Mầ t cái thồ giồ i thiồ u cầ a mầ t cán bầ hay y viên cao cầ p sồ giúp cho việ c vay tiề n đầ c đầ dàng.

Đầ n hình cầ a việ c đầ u tồ làm ă nồ Việ t Nam là Nguyề n Trung Trồ c, mầ t Việ t kiồ u hầ i ngườ iồ Úc vồ thành lồ p công ty Peregrine. Công ty này bắ t đầ u kinh doanh nhồ p cồ ng thuồ c tây tồ năm 1990. Vì có mầ t công ty cầ a nhà nồ c không chồ u trồ tiế n, ông ta nhồ ngườ i quen bên vồ là bầ trồ ng Bồ Công An Bùi Thiề n Ngồ và vồ cầ a phó thồ tồ ng Trồ n Đầ c Lồ ng làm “ồ dù” đầ can thiồ p. Tồ đó, trong thồ i gian Bùi Thiề n Ngồ làm bầ trồ ng, công ty cầ a Nguyề n Trung Trồ c làm ă n rồ t phát đầ t, đầ c báo chí nhà nồ c ca tồ ng là “mầ t tồ nhân ngườ i quố c đầ u tồ thành công” nhữ ng đầ n năm 1996, khi Bùi Thiề n Ngồ (phe cầ a đầ ng) bồ loồ i khồ i Bồ Chính Trồ , thì Nguyề n Trung Trồ c bồ “phe chính phồ” (cầ a Võ Văn Kiồ t) đầ a ra tòa vồ tồ i trồ n thuồ , mồ c đích chính là đầ Trồ n Đầ c Lồ ng cũng bồ mang tiồ ng.

Vì những người đi đầu hành guồng máy nhà nước trên xu hướng dõng dạc nằm trong tay những đảng viên đang nắm quyền lực, trong đó những người tiếp nối có học hay có đức phần lớn ngoài đầu óc đào tạo Liên Xô hay Đông Âu là những người mà luật pháp chỉ dùng vào mục tiêu chính trị cho nên việc thi hành những biện pháp để mở rộng kinh tế đã được thi hành một cách tùy tiện, tùy theo hoàn cảnh hay địa phương.

Với những di sản văn hóa tàn tạ, mấy tháng sau ngày đổi đời, không khí đời mới còn thấy bóng nhọ nhẹp, trong hai ngày 6 và 7 Tháng Mười năm 1987, trường ban văn hóa Trường Đ đã tổ chức để cho Nguyễn Văn Linh gặp gỡ khoảng gần 100 văn nghệ sĩ gồm có Nguyễn Khôi, Nguyễn Quang Sáng, Nguyễn Ngọc, Nguyễn Minh Châu, Đặng Thu Hoàng, Lưu Quang Vũ, Nguyễn Khắc Việt... Trong buổi họp mặt, những văn nghệ sĩ đã phát biểu trung thực cảm nghĩ của họ và Nguyễn Văn Linh cũng tuyên bố “cởi trói” cho văn nghệ, đồng thời cũng nhắc nhở văn nghệ sĩ “đừng bao giờ quên công người bút”. Nghị quyết số 5 của Bộ Chính Trị Tháng Mười Hai năm 1988 cũng đưa ra những mục tiêu cụ thể tích cực: “Văn học, nghệ thuật góp phần tích cực cho cuộc đấu tranh mở rộng và làm sâu sắc thêm quá trình dân chủ hóa mọi mặt của đời sống đất nước, củng cố vũ khí tinh thần cho công cuộc đổi mới, tích cực tham gia giải quyết việc phóng những tiềm năng của đất nước, thực hiện những nhiệm vụ kinh tế xã hội do Nghị quyết của đời Việt Cộng đưa ra”.

Được nhắc nhở những sự kiểm soát, những văn nghệ sĩ bắt đầu viết về những tồn tại của xã hội và ngay cả của đảng, của chính quyền một cách táo bạo hơn. Đời hình nhót là Tiến Sĩ Nguyễn Xuân Tấn. Tháng Chín năm 1988, dưới bút hiệu Hà Sĩ Phu, ông đưa ra bài tham luận “Đốt Tay Nhau Đi Đói Tội M Bìn Chó Đẳng Cấp Trí Tuệ”, nêu lên những sai lầm của chế độ nghĩa Cộng sản. Ông Nguyễn Xuân Tấn có bằng tiến sĩ sinh học, từng du học ở Tiệp Khắc và làm vị phó học Viện Khoa Học Đà Lạt. Vì không chịu vào đảng, ông bị ép phải viết hồ sơ. Trong bài tham luận, ông viết: “Ngày bác Hồ ra đi tìm đường cứu nước thì cứu nước mở ra hạnh phúc cho dân là mục đích chính, chế độ Mác Lê chỉ là phương tiện. Những rạn nứt dần dần lại phát sinh cái tín ngưỡng ‘dâng tấc đất tôn thờ chế độ nghĩa’. Lẽ nào vậy đây, chế độ nghĩa với cách là con đường, là phương tiện thì nó là cái để ta dùng chứ sao lại là cái để ta thờ”. Thế đó, Hà Sĩ Phu liên tiếp bắt giữ, tra xét nhà cửa, tịch thu máy vi tính hay tài liệu (7). Ngoài Hà Sĩ Phu có những đồng nghiệp khác như Bùi Minh Quốc, từng là từng biên tập báo Lang Bian cũng bắt mãi với đảng. Năm 1988, ông đi một vòng khắp nước kêu gọi văn nghệ sĩ và trí thức đòi đời Cộng sản mở rộng tự do dân chủ và báo chí (8). Trường, ông bị mất chức và bị trục xuất khỏi đảng, sau đó liên tiếp bắt giữ. Một nhà văn khác là Vũ Huy Công, từng bị tù nhiều năm, sau khi ra tù viết những bài Trường Đ cũng bị công an bắt lại (9).

(Còn tiếp)